

Innehållsförteckning

1. FÖRESKRIFTER OM BOKFÖRING, BOKSLUT OCH VERKSAMHETSBERÄTTELSE I PENSIONSKASSOR (UPPHÄVTS)	1—1
2. PLACERINGSVERKSAMHET OCH TÄCKNING AV ANSVARSSKULDEN I PENSIONSKASSA SOM BEDRIVER ANNAN ÄN LAGSTADGAD VERKSAMHET OCH AB-PENSIONSKASSAS A-AVDELNING	2—1
2.1 PLACERINGSPLAN	2—1
2.2 TÄCKNING AV ANSVARSSKULDEN (UPPHÄVTS)	2—3
2.2.1 Definitioner och faktorer av jämställande karaktär (UPPHÄVTS)	2—3
2.2.1.1 Banktillgodohavanden (UPPHÄVTS)	2—3
2.2.1.2 Sammanslutningar som jämställs med en depositionsbank eller ett försäkringsbolag som erhållit koncession i en EES-stat (UPPHÄVTS)	2—3
2.2.1.3 Reglerade marknader i EES-stater (UPPHÄVTS)	2—3
2.2.2 Vissa poster som avdras från ansvarsskuldens bruttobelopp (UPPHÄVTS)	2—3
2.2.3 Tillgångar giltiga som förtecknad täckning (UPPHÄVTS)	2—4
2.2.4 Minskning av delägarrisken (UPPHÄVTS)	2—4
2.2.5 Andelar i placeringsfonder (UPPHÄVTS)	2—4
2.2.6 Derivatkontrakt, överlåtelser med återköpsförbindelser och värdepapperslån (UPPHÄVTS)	2—4
2.2.7 Begränsning av riskkoncentrationer (UPPHÄVTS)	2—4
2.2.8 Fastställande av täckningsvärdet för tillgångar (UPPHÄVTS)	2—4
2.2.9 Värdering av säkerheter och dessas betydelse vid täckningen av ansvarsskulden	2—4
2.2.9.1 Fastställande av värdet av säkerheter vid beviljandet av lån (UPPHÄVTS)	2—4
2.2.10 Förteckning av täckningen (UPPHÄVTS)	2—5
2.2.10.1 Täckningsförteckning (UPPHÄVTS)	2—5
2.2.10.2 Bilagor till täckningsförteckningen (UPPHÄVTS)	2—5
2.2.10.3 Förvaring av täckningshandlingar (UPPHÄVTS)	2—5
2.2.11 Pensionskassans valutaneo och ordnandet av valutarörelsen (UPPHÄVTS)	2—5
2.2.12 Tillsyn av täckningen (UPPHÄVTS)	2—5
2A PLACERINGSVERKSAMHET I PENSIONSKASSA SOM BEDRIVER LAGSTADGAD VERKSAMHET OCH AB-PENSIONSKASSAS B-AVDELNING (1.1.2017)	2—6
2A.1 FÖRESKRIFTER	2—6
2A.1.1 Placeringsplan	2—6
2A.1.2 Klassificering av placeringar (upphävts)	2—7
2A.1.3 Täckning av ansvarsskulden (upphävts)	2—8
2A.1.4 Föreskrifter gällande solvens (upphävts)	2—8
2A.1.5 Derivatavtal (Avsnittet 2A.1.5 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 9/2016, som gäller fr.o.m. 1.1.2017)	2—8
2A.1.5.1 Grunder för derivatavtal och användning av derivatavtal (Upphävts)	2—8
2A.1.5.2 Uppföljning av grunder för derivatavtal och användningen av derivatavtal (upphävts)	2—8
2A.1.5.3 Klassificering av derivatavtal (upphävts)	2—8
2A.1.6 Särskilda föreskrifter (upphävts)	2—8
2A.2 ANVISNINGAR (UPPHÄVTS)	2—8
2A.2.1 Klassificering av placeringar (upphävts)	2—8
2A.2.2 Värdering av säkerheter och dessas betydelse vid täckningen av ansvarsskulden (upphävts)	2—8
2A.2.3 Anvisningar för upprättande av riskhanteringsplan (Upphävts)	2—8
3. VISSA FÖRESKRIFTER	3—1
3.1 ÅTERBETALNING AV TILLGÅNGAR TILL DELÄGARNA	3—1

3.1.1 Ansökan om återbetalning av överskridning för en pensionskassa som bedriver lagstadgad verksamhet (b) till delägarna.....	3—1
3.1.2 Ansökan om återbetalning av övertäckning för en pensionskassa som bedriver annan verksamhet (a).....	3—2
3.1.3 Bilagor till ansökan.....	3—2
3.2 INTERN ÖVERFÖRING.....	3—3
3.2.1 Intern överföring från B-avdelningen till A-avdelningen.....	3—3
3.2.2 Intern överföring från A-avdelningen till B-avdelningen.....	3—3
3.3 ORDNANDE AV BETALNINGSRÖRELSEN.....	3—3
3.4 LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR PÅ DELÄGARSAMMANSLUTNINGAR.....	3—3
3.5 REGISTER.....	3—3
3.6 LIKVIDATION OCH UPPLÖSNING AV EN PENSIONS KASSA SAMT ÖVERFÖRING OCH ÖVERTAGANDE AV ANSVAR.....	3—4
3.6.1 Överföring och övertagande av ansvar.....	3—5
3.6.2 Ansökan om Försäkringsinspektionens samtycke.....	3—5
3.6.2.1 Överföring av delägarspecifikt försäkringsbestånd enligt ArPL (överlåtelse och övertagande).....	3—6
3.6.2.2 Bilagor till ansökan, där man ber om Försäkringsinspektionens samtycke till överlåtelse av delägarspecifikt ansvar:.....	3—6
3.6.2.3 Särskild information vid överlåtelse av delägarspecifikt ansvar.....	3—6
3.6.3 Kungörelseförfarande och information.....	3—7
3.6.4 Tidpunkten för överlåtelse av ansvarsskuld och motsvarande tillgångar och belopp.....	3—7
3.7 LEDNINGENS PÅLITLIGHET OCH LÄMPLIGHET.....	3—7
3.7.1 Lagstiftningens krav på ledningen i en försäkringskassa.....	3—7
3.7.2 Ansvar för ledningens pålitlighet och lämplighet.....	3—7
3.7.2.1 Utredning av pålitlighet och lämplighet.....	3—8
3.7.2.1.1 Personer som omfattas av utredningen.....	3—8
3.7.2.1.2 Utredningens innehåll.....	3—8
3.7.2.1.3 Upprättande, förvaring och övervakning av utredningar.....	3—8
3.7.2.2 Registeranmälan om ändringar gällande styrelsens medlemmar och verkställande direktören.....	3—9
3.8 UPPLÄGGNING AV INTERN KONTROLL OCH RISKHANTERING.....	3—9
3.9 GRÄNSÖVERSKRIDANDE VERKSAMHET.....	3—10
3.9.1 Ansökan om tillstånd till försäkringsinspektionen.....	3—10
4. VISSA ANVISNINGAR.....	4—1
4.1 FINANSMARKNADSINSTRUMENT.....	4—1
4.1.1 Derivatkontrakt.....	4—1
4.1.1.1 Förvaltning och uppföljning av derivatkontrakt.....	4—1
4.1.1.1.1 Riskhantering av derivatkontrakt enligt risktyp.....	4—2
4.1.1.2 Värdering av derivatkontrakt och upptagning av dem i bokslutet (upphävts).....	4—3
4.1.1.3 Definitioner (upphävts).....	4—4
4.1.1.4 Uppföljning av derivatkontraktets användningssyfte.....	4—4
4.1.1.5 Upptagning av derivatkontrakt i bokföringen och bokslutet (upphävts).....	4—4
4.1.2 Återköpsavtal (upphävts).....	4—5
4.2 ANVISNINGAR OM PENSIONS KASSANS PLACERINGSVERKSAMHET.....	4—5
4.2.1 Plan för pensionskassans placeringsverksamhet.....	4—5
4.2.1.1 Uppgörande av placeringsplan.....	4—5
4.2.1.2 Pensionskassans försäkringsmatematikers utlåtande (prognos).....	4—5
4.2.1.3 Pensionskassans inkomster och utgifter.....	4—5
4.2.2 Förmögenhetsförvaltningsavtal.....	4—5
4.3 VERKSAMHETSPLAN.....	4—7
4.4 INTERN KONTROLL OCH RISKHANTERING.....	4—7
4.5 PLACERING OCH TÄCKNING AV TILLGÅNGAR I EN EES-TILLÄGGSPENSIONS KASSA.....	4—8
4.6 ANVISNING OM BEREDSKAP INFÖR UNDANTAGSFÖRHÅLLANDEN.....	4—9
Beredskapskyldigheten och dess syfte.....	4—9
4.6.1 Beredskapsplan.....	4—9
4.6.2 Dataförvaltning och IT.....	4—10

4.6.3 Funktioner som lagts ut på entreprenad.....	4—10
5. HANDLINGAR OCH REDOGÖRELSE SOM SKA TILLSTÄLLAS FÖRSÄKRINGSINSPEKTIONEN (UPPHÄVTS)	5—1

1. FÖRESKRIFTER OM BOKFÖRING, BOKSLUT OCH VERKSAMHETSBERÄTTELSE I PENSIONS KASSOR (UPPHÄVTS)

Kapitel 1 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 15/2012, som gäller fr.o.m. 1.1.2013.

2. PLACERINGSVERKSAMHET OCH TÄCKNING AV ANSVARSSKULDEN I PENSIONS KASSA SOM BEDRIVER ANNAN ÄN LAGSTADGAD VERKSAMHET OCH AB-PENSIONS KASSAS A-AVDELNING

2.1 Placeringsplan

Pensionskassans styrelse ska enligt 83 f § lagen om försäkringskassor göra upp en plan som gäller placeringen av pensionskassans tillgångar (placeringsplan). Planen görs upp med beaktande av pensionskassans verksamhetsmiljö, kostnaderna för pensionskassans verksamhet och ansvarsskuld samt även de krav som bestäms i 8, 83, 83 g–83 r § i lagen om försäkringskassor (1164/1992).

En pensionskassas verkställande direktör ska se till att pensionskassans medelsförvaltning är ordnad på ett betryggande sätt. Styrelsen ska se till att tillsynen över medelsförvaltningen är ändamålsenligt ordnad (33 § lagen om försäkringskassor).

Planen ska styra pensionskassans praktiska placeringsverksamhet fram till nuläget så att de mål som styrelsen ställt för placeringsverksamheten uppnås. Styrelsen ska följa upp genomförandet av planen och göra de ändringar den anser nödvändiga.

Placeringsplanen ska uppdateras fortlöpande och den ska justeras minst en gång om året. Den placeringsplan styrelsen godkänt och försäkringsmatematikerns utlåtande ska fogas till styrelsens protokoll.

En AB-pensionskassas placeringsplan ska göras upp separat för respektive avdelning. För B-avdelningens del, se stycke 2A.1.1 i denna samling föreskrifter och anvisningar.

Placeringsplanen ska innehålla följande huvudpunkter:

1. Pensionskassans försäkringsmatematikerns skriftliga prognos över långtidsutvecklingen av ansvarsskulden och pensionskostnaderna (inkl. ansvarsfördelningsersättningar) och de krav de ställer på placeringsverksamheten, bl.a. likviditetskrav. Med långtidsutveckling avses en period som är minst tio år (se stycke 4.2.1.2 i denna föreskrifts- och anvisningssamling).

2. Styrelsens beslut om pensionskassans placeringsverksamhetsmål:

- principer för inriktningen av pensionskassans placeringsverksamhet
- mål för spridningen av placeringar
- kortsiktiga och långsiktiga mål för avkastningen på placeringar
- likviditetsmål som ställs på placeringarna
- allmänna betryggande krav som ställs på placeringar och säkerheter för skuldförbindelser
- principerna för ordnandet av valutaflödet (utländska placeringar)
- principer för säkring av placeringarnas värde (exempelvis användning av derivatkontrakt, säkring mot valutarisker)

3. För uppgörandet av ovan nämnda mål och uppdateringen av dem ska styrelsen regelbundet bedöma (minst en gång per år):

- pensionskassans verksamhetsmiljö och utvecklingsperspektiv
- de risker som är förknippade med pensionskassans placeringar (bl.a. värdeförändringar vad gäller förväntad avkastning, trygghetsaspekter och valutarörelser)
- de krav som pensionskassans ansvarsskuld och -kostnader ställer på avkastningen och likviditeten

- pensionskassans förmåga att bära risker i fråga om placeringar på kort och lång sikt

4. Användning av derivatkontrakt

I sina principer om utnyttjande av derivatkontrakt måste pensionskassa fastställa hurdana derivatkontrakt den håller för säkring med beaktande av kriterierna för det skydd som derivatkontrakt ger (se styckena 2.2.6 och 4.1.1.4).

5. Styrelsens beslut om användning av förmögenhetsförvaltare (se stycke 4.2.2 i denna föreskrifts- och anvisningssamling)

Med förmögenhetsförvaltarna ska alltid ingås ett skriftligt avtal.

Om en AB-pensionskassa (se stycke 1) överlåter sin förmögenhetsförvaltning till en utomstående förmögenhetsförvaltare, ska A- och B-avdelningens tillgångar förvaltas separat. De konton som behövs vid förmögenhetsförvaltningen och uppbevaringen av tillgångarna ska hållas åtskilda avdelningsvis.

6. Styrelsens beslut om specificerade gränser som tillämpas vid placeringsverksamheten.

Styrelsen ska besluta om placeringsbefogenheter och placeringsbelopp för olika objekt och om gränserna för olika typer av placeringsrisker. Beslutet ska omfatta anvisningar om eventuella behov att trygga placeringarna samt om placeringar i utländska objekt.

Styrelsen ska besluta om de krav den ställer på godtagbara säkerheter för de lån och skuldförbindelser som pensionskassan beviljar. Beslutet ska separat fastställa det maximala beloppet totalansvar som tillåts för olika parter.

Styrelsen ska besluta i vilken omfattning och under vilka förutsättningar medel kan placeras i pensionskassans delägarsammanslutningar eller i andra sammanslutningar som hör till samma koncern.

Dessutom ska styrelsen besluta om principerna för placering av medel i pensionskassans delägarsammanslutningar vilkas ägare eller medlemmar i förvaltningen är pensionskassans eller delägarsammanslutningens styrelsemedlemmar eller personer i ledande ställning eller pensionskassans revisor.

7. Utredning om de beslutsfullmakter som följs i pensionskassans placeringsverksamhet.

Av utredningen ska framgå till vilken del styrelsen själv beslutar direkt om placeringsverksamheten och till vilken del och inom vilka gränser beslutsmakten har överförts exempelvis till verkställande direktören och andra tjänstemän i pensionskassan.

8. Utredning om rapporteringen till styrelsen om placeringsverksamheten.

I placeringsplanen ska det alltid ingå en utredning över på vilket sätt, vilka ärenden och hur ofta styrelsen och den övriga ledningen får rapporter om placeringsverksamheten.

Se också stycke 4.2 i denna föreskrifts- och anvisningssamling.

En A-pensionskassa och AB-pensionskassas A-avdelning ska i placeringsplanen inkludera en utredning om principerna för placeringspolitiken:

- Utredningen är ett officiellt dokument, som inte ska inkludera detaljerad information som faller inom ramen för affärshemligheter.
- Utredningen ska innefatta uppgifter om metoderna för mätning och hantering av placeringsriskerna samt den strategi enligt vilken A-pensionskassan eller AB-pensionskassan för A-avdelningens del har spridit de placerade medlen med beaktande av ansvarsskuldens natur och varaktighet i fråga om det frivilliga pensionsskyddet.

- Utredningen ska granskas utan dröjsmål efter alla betydande ändringar som berör placeringspolitiken och alltid minst vart tredje år.
- Utredningen ska på begäran tillställas pensionskassans medlemmar, personer som beviljats fribrev, pensionstagare samt vid behov deras representanter.

9. Utredning om hur pensionskassan bedömer kreditvärdigheten för placeringarna. Av utredningen ska också framgå hur pensionskassan använder kreditbetyg i samband med placeringar i skuldebrev och förvaltning av placeringarna.

10. Placeringsfördelning i pensionskassor med premiebaserade tilläggs-pensionsarrangemang

En pensionskassa med premiebaserat tilläggs-pensionsarrangemang ska i sin placeringsplan redovisa sina principer för placeringsfördelning.

11. Redogörelse för uppföljning av placeringsrisken i premiebaserade tilläggs-pensionsarrangemang

Av redogörelsen ska framgå på vilket sätt och hur ofta institutet följer upp placeringsriskerna.

2.2 Täckning av ansvarsskulden (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.1 DEFINITIONER OCH FAKTORER AV JÄMSTÄLLANDE KARAKTÄR (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.1 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.1.1 Banktillgodohavanden (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.1.1 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.1.2 Sammanslutningar som jämföras med en depositionsbank eller ett försäkringsbolag som erhållit koncession i en EES-stat (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.1.2 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.1.3 Reglerade marknader i EES-stater (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.1.3 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.2 VISSA POSTER SOM AVDRAS FRÅN ANSVARSSKULDENS BRUTTOBELOPP (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.2 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.3 TILLGÅNGAR GILTIGA SOM FÖRTECKNAD TÄCKNING (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.3 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.4 MINSKNING AV DELÄGARRISKEN (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.4 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.5 ANDELAR I PLACERINGSFONDER (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.5 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.6 DERIVATKONTRAKT, ÖVERLÅTELSE MED ÅTERKÖPSFÖRBINDELSER OCH VÄRDEPAPERSLÅN (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.6 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.7 BEGRÄNSNING AV RISKKONCENTRATIONER (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.7 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.8 FASTSTÄLLANDE AV TÄCKNINGSVÄRDET FÖR TILLGÅNGAR (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.8 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.9 VÄRDERING AV SÄKERHETER OCH DESSAS BETYDELSE VID TÄCKNINGEN AV ANSVARSSKULDEN

Avsnittet 2.2.9 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.9.1 Fastställande av värdet av säkerheter vid beviljandet av lån (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.9.1 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.10 FÖRTECKNING AV TÄCKNINGEN (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.10 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.10.1 Täckningsförteckning (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.10.1 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.10.2 Bilagor till täckningsförteckningen (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.10.2 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.10.3 Förvaring av täckningshandlingar (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.10.3 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.11 PENSIONS KASSANS VALUTANETTO OCH ORDNANDET AV VALUTARÖRELSEN (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.11 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2.2.12 TILLSYN AV TÄCKNINGEN (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2.2.12 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 19/2013, som gäller fr.o.m. 1.1.2014.

2A PLACERINGSVERKSAMHET I PENSIONS KASSA SOM BEDRIVER LAGSTADGAD VERKSAMHET OCH AB-PENSIONS KASSAS B-AVDELNING (1.1.2017)

2A.1 Föreskrifter

2A.1.1 PLACERINGSPLAN

Pensionskassans styrelse ska enligt 83 f § i lagen om försäkringskassor göra upp en plan som gäller placeringen av pensionskassans tillgångar (placeringsplan). Planen görs upp med beaktande av pensionskassans verksamhetsmiljö, kostnaderna för pensionskassans verksamhet och ansvarsskuld samt även de krav som bestäms i 8, 83, 83 c § i lagen om försäkringskassor. (1.1.2017)

En pensionskassas verkställande direktör ska se till att pensionskassans medelsförvaltning är ordnad på ett betryggande sätt. Styrelsen ska se till att tillsynen över medelsförvaltningen är ändamålsenligt ordnad (33 § lagen om försäkringskassor).

Planen ska styra pensionskassans praktiska placeringsverksamhet fram till nuläget så att de mål som styrelsen ställt för placeringsverksamheten uppnås. Styrelsen ska följa upp genomförandet av planen och göra de ändringar den anser nödvändiga.

Placeringsplanen ska uppdateras fortlöpande och den ska justeras minst en gång om året. Den placeringsplan styrelsen godkännt och försäkringsmatematikerns utlåtande ska fogas till styrelsens protokoll.

En AB-pensionskassas placeringsplan ska göras upp separat för respektive avdelning. För A-avdelningens del, se stycke 2.1 i denna samling föreskrifter och anvisningar.

Placeringsplanen ska innehålla följande huvudpunkter:

1. Pensionskassans försäkringsmatematikerns skriftliga prognos över långtidsutvecklingen av ansvarsskulden och pensionskostnaderna (inkl. ansvarsfördelningsersättningar) och de krav de ställer på placeringsverksamheten, bl.a. likviditetskrav. Med långtidsutveckling avses en period som är minst tio år (se stycke 4.2.1.2 i denna föreskrifts- och anvisningssamling).

2. Styrelsens beslut om pensionskassans placeringsverksamhetsmål:

- principer för inriktningen av pensionskassans placeringsverksamhet
- mål för spridningen av placeringar
- kortsiktiga och långsiktiga mål för avkastningen på placeringar
- likviditetsmål som ställs på placeringarna
- allmänna betryggande krav som ställs på placeringar och säkerheter för skuldförbindelser
- principerna för ordnandet av valutaflödet (utländska placeringar)
- principer för säkring av placeringarnas värde (exempelvis användning av derivatkontrakt, säkring mot valutarisker)
- målsatt verksamhetskapital.

3. För uppgörandet av ovan nämnda mål och uppdateringen av dem ska styrelsen regelbundet bedöma (minst en gång per år):

- pensionskassans verksamhetsmiljö och utvecklingsperspektiv
- de risker som är förknippade med pensionskassans placeringar (bl.a. värdeförändringar vad gäller förväntad avkastning, trygghetsaspekter och valutarörelser)
- de krav som pensionskassans ansvarsskuld och -kostnader ställer på avkastningen och likviditeten

- pensionskassans förmåga att bära risker i fråga om placeringar på kort och lång sikt
- solvensutvecklingen.

4. Användning av derivatkontrakt

I sina principer om utnyttjande av derivatkontrakt måste pensionskassan fastställa hurdana derivatkontrakt den håller i säkringssyfte.

5. Styrelsens beslut om användning av förmögenhetsförvaltare (se stycke 4.2.2 i denna föreskrifts- och anvisningssamling)

Med förmögenhetsförvaltarna ska alltid ingås ett skriftligt avtal.

Om en AB-pensionskassa (se stycke 1) överlåter sin förmögenhetsförvaltning till en utomstående förmögenhetsförvaltare, ska A- och B-avdelningens tillgångar förvaltas separat. De konton som behövs vid förmögenhetsförvaltningen och uppbevaringen av tillgångarna ska hållas åtskilda avdelningsvis.

6. Styrelsens beslut om specificerade gränser som tillämpas vid placeringsverksamheten.

Styrelsen ska besluta om placeringsbefogenheter och placeringsbelopp för olika objekt och om gränserna för olika typer av placeringsrisker. Beslutet ska omfatta anvisningar om eventuella behov att trygga placeringarna samt om placeringar i utländska objekt.

Styrelsen ska besluta om de krav den ställer på godtagbara säkerheter för de lån och skuldförbindelser som pensionskassan beviljar. Beslutet ska separat fastställa det maximala beloppet totalansvar som tillåts för olika parter.

Styrelsen ska besluta i vilken omfattning och under vilka förutsättningar medel kan placeras i pensionskassans delägarsammanslutningar eller i andra sammanslutningar som hör till samma koncern.

Dessutom ska styrelsen besluta om principerna för placering av medel i pensionskassans delägarsammanslutningar vilkas ägare eller medlemmar i förvaltningen är pensionskassans eller delägarsammanslutningens styrelsemedlemmar eller personer i ledande ställning eller pensionskassans revisor.

7. Styrelsens beslut om de grunder som avses i 5 § och 8 § i lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden (Upphävts 1.1.2017)

7. Utredning om de beslutsfullmakter som följs i pensionskassans placeringsverksamhet.

Av utredningen ska framgå till vilken del styrelsen själv beslutar direkt om placeringsverksamheten och till vilken del och inom vilka gränser beslutsmakten har överförts exempelvis till verkställande direktören och andra tjänstemän i pensionskassan.

8. Utredning om rapporteringen till styrelsen om placeringsverksamheten.

I placeringsplanen ska det alltid ingå en utredning över på vilket sätt, vilka ärenden och hur ofta styrelsen och den övriga ledningen får rapporter om placeringsverksamheten.

(Föreskriften om riskhanteringsplan upphävts 1.2.2017)

Se också stycke 4.2 i denna föreskrifts- och anvisningssamling.

2A.1.2 KLASSIFICERING AV PLACERINGAR (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2A.1.2 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 13/2012, som gäller fr.o.m. 1.1.2013.

2A.1.3 TÄCKNING AV ANSVARSSKULDEN (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2A.1.3 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 13/2012, som gäller fr.o.m. 1.1.2013.

2A.1.4 FÖRESKRIFTER GÄLLANDE SOLVENS (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2A.1.4 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 13/2012, som gäller fr.o.m. 1.1.2013.

2A.1.5 DERIVATAVTAL (AVSNITTET 2A.1.5 HAR UPPHÄVTS MED FÖRESKRIFTER OCH ANVISNINGAR 9/2016, SOM GÄLLER FR.O.M. 1.1.2017)

2A.1.5.1 Grunder för derivatavtal och användning av derivatavtal (Upphävts)

2A.1.5.2 Uppföljning av grunder för derivatavtal och användningen av derivatavtal (upphävts)

Avsnittet 2A.1.5.2 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 13/2012, som gäller fr.o.m. 1.1.2013.

2A.1.5.3 Klassificering av derivatavtal (upphävts)

Avsnittet 2A.1.5.3 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 13/2012, som gäller fr.o.m. 1.1.2013.

2A.1.6 SÄRSKILDA FÖRESKRIFTER (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2A.1.6 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 13/2012, som gäller fr.o.m. 1.1.2013.

2A.2 Anvisningar (upphävts)

2A.2.1 KLASSIFICERING AV PLACERINGAR (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2A.2.1 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 13/2012, som gäller fr.o.m. 1.1.2013.

2A.2.2 VÄRDERING AV SÄKERHETER OCH DESSAS BETYDELSE VID TÄCKNINGEN AV ANSVARSSKULDEN (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2A.2.2 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 13/2012, som gäller fr.o.m. 1.1.2013.

2A.2.3 ANSISNINGAR FÖR UPPRÄTTANDE AV RISKHANTERINGSPLAN (UPPHÄVTS)

Avsnittet 2A.2.3 har upphävts 1.2.2017.

3. VISSA FÖRESKRIFTER

3.1 Återbetalning av tillgångar till delägarna

En överskridning eller övertäckning som anses varaktig kan återbetalas till delägarna.

3.1.1 ANSÖKAN OM ÅTERBETALNING AV ÖVERSKRIDNING FÖR EN PENSIONS KASSA SOM BEDRIVER LAGSTADGAD VERKSAMHET (B) TILL DELÄGARNA

Pensionskassan ska söka Försäkringsinspektionens samtycke för återbetalning till delägare av en sådan överskridning som avses i 83 a § 3 mom. lagen om försäkringskassor. I ansökan ska följande omständigheter beaktas:

1) Verksamhetskapalets belopp och struktur

Vid beräkningen av överskridningens belopp ska under övergångsperioden fram till 31.12.2010 inte till verksamhetskapalet räknas sådana garantier och säkerheter som avses i 83 b § 2 mom. 7 punkten i gällande lag om försäkringskassor per 31.12.2006. Ett belopp som motsvarar minimibeloppet av pensionskassans verksamhetskaptal ska dessutom utgöras av de poster som avses i 83 b § 6 mom. lagen om försäkringskassor. Vid värderingen av egendomen ska social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter om återbetalning av tillgångar till delägarsammanslutningen och stycke 1.6 i denna föreskrifts- och anvisningssamling (fastställande av det verkliga värdet på placeringar) beaktas. Till ansökan ska med beaktande av ovan nämnda omständigheter fogas en beräkning av ansvarsskuldens täckning (bilaga 2), verksamhetskaptalkalkylen (bilaga 4) och värderingsdifferenskalkylen (bilaga 5).

2) Verksamhetskapalets beständighet

Återbetalningen av överskridningen av verksamhetskapalet förutsätter att överskridningen är varaktig. Vid bedömning av varaktigheten granskas dels den ökning av verksamhetskaptalbehovet som beror på ökad ansvarsskuld och dels de värderingsdifferenser som hänförs till verksamhetskapalet.

Pensionskassans försäkringsmatematiker ska göra upp en prognos om hur ansvarsskulden utvecklas under följande tio år. Med hjälp av prognosen och placeringsplanen beräknas den övre gränsen för målzonen under de tre följande åren efter ansökan.

I fråga om tillgångarnas verkliga värde tillämpas stycke 1.6 i föreskriften. Uppskattningarna av fastighetsplaceringarnas värden får inte vara äldre än sex månader.

Se ytterligare SHM:s föreskrift.

3) Utredning om tillgångar som återbetalas

I ansökan ska lämnas en utredning om de tillgångar som motsvarar överskridningen och som avses återbetalas till delägarsammanslutningen. Utredningen ska omfatta de återbetalade tillgångarnas verkliga värde och bokföringsvärde.

3.1.2 ANSÖKAN OM ÅTERBETALNING AV ÖVERTÄCKNING FÖR EN PENSIONS KASSA SOM BEDRIVER ANNAN VERKSAMHET (A)

Innan övertäckningen beräknas ska pensionskassan beräkna följande poster som inte tagits upp i balansräkningen:

- eventuella reserver
- avsättningar
- existerande icke fonderad ansvarsskuld
- skillnaden mellan ansvarsskuld, som beräknats med pensionskassans gällande beräkningsränta, och ansvarsskuld som beräknats med betryggande beräkningsränta på lång sikt
- övriga ansvar vilkas genomförande kan anses som sannolikt.

Efter att de tillgångar som godkänns som pensionskassans täckning har beräknats enligt social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter och stycke 2.2 i denna föreskrifts- och anvisningssamling, avdras från detta totalbelopp främmande kapital och reserveringar i pensionskassans balansräkning samt de poster enligt ovan som inte tagits upp i balansräkningen och som förutsätts beräknas. Denna skillnad utgör maximibeloppet av den övertäckning som återbetalas till delägarna.

3.1.3 BILAGOR TILL ANSÖKAN

Pensionskassan ska ansöka om Försäkringsinspektionens samtycke till återbetalning av övertäckning till delägarsammanslutningen. Till ansökan ska fogas följande utredningar:

- en förteckning som motsvarar situationen vid räkenskapsperiodens slut över tillgångar som utgör täckning med beaktande av social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter om beräkning av vissa tillgångar avvikande från verkligt värde
- värderingsinstrument för fastigheter, bostadsaktier och annan fast egendom
- resultaträkning och balansräkning
- motiveringar till överskridningens och övertäckningens varaktighet
- utredning över de tillgångar som ska återbetalas
- utdrag ur det mötesprotokoll i vilket styrelsen beslutat om beloppet av den överskridning eller övertäckning som ska återbetalas
- utredningar som Försäkringsinspektionen begärt separat.

Återbetalningen av överskridning och övertäckning beaktas i bokslutet om pensionskassan har fatta beslut om återbetalning och fått Försäkringsinspektionens samtycke till detta. Försäkringsinspektionens samtycke ska erhållas före årsrevisionen.

3.2 Intern överföring

3.2.1 INTERN ÖVERFÖRING FRÅN B-AVDELNINGEN TILL A-AVDELNINGEN

När en AB-pensionskassas B-avdelning överför övertäckning till A-avdelningen, iakttas principerna i stycke 3.1.1 i denna föreskrift vid beräkningen av övertäckningen. Se också SHM:s föreskrift (11/02/2000) om värdering av egendom.

Överföring av tillgångar från B-avdelningen till A-avdelningen förutsätter Försäkringsinspektionens godkännande.

3.2.2 INTERN ÖVERFÖRING FRÅN A-AVDELNINGEN TILL B-AVDELNINGEN

När en AB-pensionskassas A-avdelning överför övertäckning till B-avdelningen, iakttas principerna i stycke 3.1.2 i denna föreskrift vid beräkningen av övertäckningen. Se också SHM:s föreskrift (11/02/2000) om värdering av egendom.

Försäkringsinspektionen ska meddelas skriftligt på förhand om överföring av tillgångar före räkenskapsperiodens slut. Ur förhandsmeddelandet måste framgå hur principerna i föreskriftens stycke 3.1.2 uppfylls.

3.3 Ordnande av betalningsrörelsen

En pensionskassa ska för sin betalningsrörelse ha egna från andra sammanslutningar åtskilda kassa- och bankkonton. Därför kan en pensionskassa inte använda exempelvis koncernkonton som är gemensamma med den övriga sammanslutningen, exempelvis en delägarsammanslutning. Med koncernkonto avses ett bankkonto med en enhetsvis decentraliserad betalningsrörelse men med centraliserad tillgångsförvaltning. Sålunda är det förbjudet att ha exempelvis ett bankkonto där pensionskassan och de olika sammanslutningarnas tillgångar samlas upp till en helhet och till vilkas underkonton respektive sammanslutning har egen användningsrätt.

3.4 Långfristiga fordringar på delägarsammanslutningar

Fordringar avsedda som långfristiga ska registreras i form av skuldebrevsfordringar. Som kontofordring kan endast förekomma ett belopp som är en följd av löpande affärsverksamhet mellan pensionskassan och delägarsammanslutningen.

3.5 Register

En pensionskassa ska föra ett register över de personer och pensionstagare som hör till dess verksamhetskrets samt också över de personer som lämnat verksamhetskretsen för vilka uppstått pensionsrätt (fribrev) för den tid de hört till pensionskassans verksamhetskrets.

Registret ska upprevaras omsorgsfullt.

3.6 Likvidation och upplösning av en pensionskassa samt överföring och övertagande av ansvar

Beslut om att en pensionskassa ska träda i likvidation och upplösas fattas av kassamötet. En pensionskassa måste i vissa situationer träda i likvidation och upplösas (lagen om försäkringskassor 111 § 1 mom.). En pensionskassa kan träda i likvidation och upplösas också frivilligt (lagen om försäkringskassor 111 § 3 mom.). I fråga om frivilligt trädande i likvidation och upplösning av en pensionskassa kan besluten därom verkställas endast i det fall att pensionskassan har överfört hela sitt ansvar till en annan pensionskassa eller till en pensionsstiftelse eller ett försäkringsbolag.

Följande ärenden och åtgärder ansluter sig till trädande i likvidation:

- vid en frivillig upplösning förutsätter beslutet om trädande i likvidation och upplösning understöd av minst två tredjedelar eller en i kassans stadgar bestämd större andel av det vid kassamötet företrädda röstetalet (lagen om försäkringskassor 112 § 1 mom.)
- likvidationen börjar då beslut därom har fattats. Kassamötet kan i fråga om frivillig upplösning bestämma att likvidationen ska börja en senare dag (lagen om försäkringskassor 112 § 2 mom.).
- samtidigt väljs en eller flere likvidatorer i stället för styrelsen, förvaltningsrådet och verkställande direktören
- revisorns uppdrag upphör inte när kassan träder i likvidation
- kassamötet utövar sin beslutanderätt också under likvidationen
- beslut fattas om likvidatorernas rätt att teckna pensionskassans namn.

Under likvidationen:

- uppgör likvidatorerna utan dröjsmål bokslut och verksamhetsberättelse för den tid före likvidationen för vilket bokslut och verksamhetsberättelse ännu inte har förelagts kassamötet
- likvidatorerna ska utan dröjsmål meddela Försäkringsinspektionen om beslut om trädande i likvidation och beslut om rätt att teckna pensionskassans namn
- likvidatorerna ska för varje räkenskapsperiod uppgöra ett bokslut och en verksamhetsberättelse som ska föreläggas kassamötet inom fyra månader efter räkenskapsperiodens slut för godkännande av kassamötet
- om likvidationen inte har avslutats inom två år, ska likvidatorerna samtidigt meddela orsaken till dröjsmålet (lagen om försäkringskassor 118 §)
- likvidatorerna ska utan dröjsmål söka offentlig stämning på pensionskassans borgenärer
- efter den inställdedag som är utsatt i den offentliga stämningen ska likvidatorerna betala alla kända skulder. Har kassan ett garantikapital, ska detta därefter återbetalas jämte ränta. De återstående tillgångarna ska skiftas så som föreskrivs i stadgarna (lagen om försäkringskassor 120 §).
- till namnet för en pensionskassa som trätt i likvidation ska fogas orden "i likvidation"
- om ett avtal om köp av en förmån med kassans tillgångar från en annan pensionskassa eller ett försäkringsbolag inte fås till stånd på skäliga villkor, ska tillgångarna skiftas mellan dem som enligt kassans stadgar har rätt till dem, i förhållande till deras andelar i ansvarsskulden. För skiftet ska begäras Försäkringsinspektionens godkännande (lagen om försäkringskassor 122 § 2 mom.).
- när likvidatorerna har fullgjort sitt uppdrag ska de så snart som möjligt avge en slutredovisning över sin förvaltning genom att uppgöra en berättelse över likvidationen i dess helhet. Till berättelsen ska fogas bokslutshandlingarna och verksamhetsberättelsehandlingarna för hela likvidationstiden. Berättelsen jämte bilagor ska överlämnas till revisorerna, som inom en månad ska avge en revisionsberättelse.
- när likvidatorerna erhållit revisionsberättelsen ska de utan dröjsmål sammankalla kassamötet för godkännande av slutredovisningen (lagen om försäkringskassor 123 §).

3.6.1 ÖVERFÖRING OCH ÖVERTAGANDE AV ANSVAR

En pensionskassa kan enligt 132 § lagen om försäkringskassor med Försäkringsinspektionens samtycke överföra sitt ansvar eller en del av sitt ansvar till en annan pensionskassa, till en pensionsstiftelse eller till ett försäkringsbolag. En pensionskassa kan enligt 132 § lagen om försäkringskassor med Försäkringsinspektionens samtycke också överföra delägarspecifikt ansvar enligt ArPL till en annan pensionskassa, till en pensionsstiftelse eller till ett arbetspensionsförsäkringsbolag.

En pensionskassa kan enligt 134 § lagen om försäkringskassor på motsvarande sätt överta en annan pensionskassas ansvar eller pensionsstiftelsens försäkringsverksamhet eller en del av denna eller ett arbetsgivarspecifikt försäkringsbestånd av ett arbetspensionsförsäkringsbolag (lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag 29 a §).

Om ansvar, försäkringsverksamhet eller delägarspecifikt försäkringsbestånd överförs till en befintlig pensionskassa, ska vid övertagandet utredas huruvida åtgärden också förutsätter ändringar i pensionskassans stadgar. En ändring av stadgarna kräver alltid beslut av kassamötet och kassamötesförfarande.

Om en pensionskassas ansvar, en pensionsstiftelsens försäkringsverksamhet eller ett arbetsgivarspecifikt försäkringsbestånd överförs till en ny pensionskassa, ska den nya pensionskassan bildas före överföringen. Bestämmelserna om bildande av pensionskassa finns i 2 kap. lagen om försäkringskassor.

Om överföringen av ansvaret upprättas ett avtal, om vilket stadgas i 132 § lagen om försäkringskassor. Avtalet om ansvarsöverföring ska godkännas av den överlåtande kassans kassamöte samt, om ansvaret överförs på en annan pensionskassa, också av den övertagande kassans kassamöte. I fråga om den överlåtande kassan är beslutet giltigt endast, om det har fattats med samma majoritet som vid trädandet i likvidation (lagen om försäkringskassor 111 § 3 mom.).

Beslut om överlåtelse av delägarspecifikt ansvar fattas av kassans styrelse, om inte något annat följer av andra bestämmelser eller kassans stadgar (lagen om försäkringskassor 132 § 7 mom.). En ändring av pensionskassans stadgar förutsätter emellertid beslut av kassamötet.

Om övertagandet av ansvaret upprättas ett avtal i enlighet med tillämplig lag, beroende från vilken försäkringsanstalt försäkringsbeståndet eller försäkringsverksamheten överläts till pensionskassan. Om ett arbetspensionsförsäkringsbolag överlåter arbetsgivarspecifikt försäkringsbestånd till en pensionskassa, upprättas ett avtal i enlighet med 10 § kap. lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag. Om det är fråga om övertagande av en försäkringsstiftelsens försäkringsverksamhet till en pensionskassa, tillämpas i fråga om upprättandet av avtalet 100 § lagen om pensionsstiftelser.

3.6.2 ANSÖKAN OM FÖRSÄKRINGSINSPEKTIONENS SAMTYCKE

Försäkringsinspektionens samtycke ska sökas inom fyra månader efter att den överlåtande pensionskassan och den övertagande försäkringsanstalten har godkänt avtalet om ansvarsöverföring.

Handlingar och utredningar som ska tillställas Försäkringsinspektionen:

- en ansökan som den överlåtande pensionskassan och den övertagande försäkringsanstalten uppgjort tillsammans och i vilken man begär Försäkringsinspektionens samtycke till överföring av ansvaret eller överföring av det delägarspecifika ansvaret enligt ArPL
- ett undertecknat avtal om ansvarsöverlåtelsen
- protokoll från såväl den överlåtande som den övertagande försäkringsanstaltens administrativa organs sammanträden vid vilka avtalet godkänts
- försäkringsavtal (inkl. bilagor) om tilläggs pensionsskydd eller någon annan utredning av vilken de försäkrade förmånerna framgår
- ansökan om stadgeändringar inklusive bilagor med anledning av överlåtelsen eller övertagandet av en del av försäkringsverksamheten

- pensionskassans försäkringsmatematikers kalkyl över beloppet av den ansvarsskuld som överförs vid överlåtelsen
- utredning om beloppet av både den överlåtande och övertagande pensionsanstaltens verksamhetskaptal och solvensgräns samt utredning om beloppet av det verksamhetskaptal som överförs. Om fördelningen av egendomen förutsätter ett större verksamhetskaptal eller om det verksamhetskaptal som överförs är mindre än vad som förutsätts i SHM:s förordning, ska till ansökan fogas en utredning över kompletteringen
- i fråga om överföring av delägarspecifikt försäkringsbestånd enligt ArPL de bilagor som anges i stycke 3.8.2.2
- en utredning om affärstransaktioner mellan den övertagande och överlåtande försäkringsanstalten för tiden före överföringen av ansvaret.

Ansökan inklusive bilagor ska tillställas Försäkringsinspektionen i god tid för att säkerställa en smidig behandling av ärendet (exempelvis kungörelseförfarandet tar en månad).

Försäkringsanstalten ska informera PSC om kontaktpersonerna för ansvarsfördelningen (i fråga om ArPL-verksamhet).

3.6.2.1 Överföring av delägarspecifikt försäkringsbestånd enligt ArPL (överlåtelse och övertagande)

Vid överföring av arbetsgivarspecifikt (delägarspecifikt) försäkringsbestånd uppgörs avtalet om överföringen av ansvaret (avtal om överlåtelse av försäkringsverksamhet, avtal om överlåtelse av försäkringsbestånd) enligt den lag som reglerar den överlåtande sammanslutningen (pensionskassan, pensionsstiftelsen, arbetspensionsförsäkringsbolaget).

3.6.2.2 Bilagor till ansökan, där man ber om Försäkringsinspektionens samtycke till överlåtelse av delägarspecifikt ansvar:

- a) försäkringsmatematikers utredning av beloppet av den ansvarsskuld som överförs vid överlåtelsen
- b) utredning av beloppet av både den överlåtande och övertagande pensionsanstaltens verksamhetskaptal och solvensgräns samt en utredning av beloppet av det verksamhetskaptal som överförs. Om fördelningen av de tillgångar som överförs det förutsätter eller om beloppet av det verksamhetskaptal som överförs är mindre än vad som förutsätts i social- och hälsovårdsministeriets förordning (567/2003), ska det utredas på vilket sätt verksamhetskaptalet kompletteras
- c) en utredning av de tillgångar som överförs (belopp, egendomsslag, värderingsgrund och eventuella delägarbundna tillgångar)
- d) en utredning av det försäkringsbestånd som överförs
 - pensionsordningens nummer
 - de försäkrade och arbetsgivarna
 - en utredning av att karenstiden på fem år inte utgör ett hinder för överlåtelsen samt
- e) en utredning av vad som avtalats om de administrativa kostnader som överlåtelsen medför.

3.6.2.3 Särskild information vid överlåtelse av delägarspecifikt ansvar

Den pensionskassa som övertar det delägarspecifika ansvaret ska sörja för att information om kungörelsen som gäller överföringen av ansvaret ges på den överlåtande delägarens anslagstavla, och att pensionstagare och andra förmånstagare informeras om bytet av pensionsanstalt senast i samband med den första utbetalningen av förmåner efter överföringen av ansvaret.

3.6.3 KUNGÖRELSEFÖRFARANDE OCH INFORMATION

I fråga om ansökan om ansvarsöverföring eller överföring av delägarspecifikt ansvar ska Försäkringsinspektionen, om den inte anser att ansökningen utan vidare utredning ska avslås, införa en kungörelse i Officiella tidningen på den övertagande försäkringsanstaltens bekostnad.

I kungörelsen uppmanas de som önskar framställa anmärkningar mot ansökningen att framföra dem till Försäkringsinspektionen normalt inom 30 dagar.

Försäkringsinspektionen förpliktar den överlåtande eller övertagande pensionskassan att utan dröjsmål sörja för att information om kungörelsen ges på den arbetsgivarens anslagstavla, vilken nämnda åtgärd gäller. Pensionskassan ska informera pensionstagare eller andra förmånstagare som hör till det försäkringsbestånd som överförs om övertagandet av ansvaret eller en del därav senast i samband med den första utbetalningen av förmånerna efter överlåtelsen.

3.6.4 TIDPUNKTEN FÖR ÖVERLÅTELSE AV ANSVARSSKULD OCH MOTSVARANDE TILLGÅNGAR OCH BELOPP

Enligt 135 § 5 mom. lagen om försäkringskassor övergår ansvaret på den övertagande försäkringsanstalten vid den tidpunkt som anges i avtalet om ansvarsöverföring, då Försäkringsinspektionen har gett sitt samtycke till åtgärden. Försäkringsinspektionen kan också bestämma någon annan tidpunkt för överföringen än den som avtalats i avtalet om ansvarsöverföringen.

Den ansvarsskuld som övergår i samband med överföringen ska alltid beräknas noggrant. Om ett exakt belopp för ansvarsskulden inte är känt vid tidpunkten för överlåtelsen, ska i avtalet om ansvarsöverföringen eller dess bilaga avtalas om det förfaringsätt med vilket beloppet av ansvarsskulden och de tillgångar som övergår justeras.

I avtalet gällande överföringen av ansvaret (eller i bilagor till det) ska ingå en redogörelse för vad som avtalats i fråga om poster som utreds via Pensionsskyddscentralen.

3.7 Ledningens pålitlighet och lämplighet

3.7.1 LAGSTIFTNINGENS KRAV PÅ LEDNINGEN I EN FÖRSÄKRINGSKASSA

Enligt 3 kap. 27 § 2 mom. lagen om försäkringskassor ska de personer som hör till försäkringskassans ledning ha god vandel och ha sådan allmän kännedom om försäkringskassaverksamhet som är behövlig med beaktande av arten och omfattningen av försäkringskassans verksamhet eller så ska de bland sina anställda ha rådgivare med tillräcklig kompetens och erfarenhet. Enligt 4 mom. i samma paragraf får den som är omyndig eller som försatts i konkurs eller meddelats näringsförbud inte vara styrelsemedlem eller verkställande direktör.

Bestämmelserna om ledningens lämplighet och yrkeskompetens tillämpas på pensionskassans styrelsemedlemmar och styrelsesuppleanter, verkställande direktören (verkställande direktörens suppleant) samt eventuellt förvaltningsråds medlemmar och suppleanter. Regleringen gäller såväl pensionskassa som bedriver frivillig verksamhet som pensionskassa som bedriver lagstadgad verksamhet.

3.7.2 ANSVAR FÖR LEDNINGENS PÅLITLIGHET OCH LÄMPLIGHET

Varje pensionskassa ansvarar för att kassans ledning ensam eller tillsammans med rådgivarna uppfyller de krav som lagstiftningen ställer på ledningen både när en person utses till en position såväl som när personen sköter dessa uppgifter. Försäkringsinspektionen förutsätter att det administrativa organ i organisationen som fattar beslut om utnämning i samtliga fall informeras om de ovan avsedda kraven i syfte att trygga att dessa krav beaktas vid beslutsfattandet. Vid bedömning av tillräckligheten av

personens kannedom om pensionskassaverksamhet ska uppmärksamhet fästas bland annat vid personens utbildning och erfarenhet med hänsyn till vilken ställning personen har i organisationen och hur krävande uppgifterna är. Dessutom ska man beakta att styrelsens och verkställande direktörens ansvar inte kan överföras på i 2 momentet avsedda rådgivare. Ledningen ska sköta pensionskassan med yrkesskicklighet och med beaktande av intressena i fråga om medlemmarna, pensionstagarna och de personer som fått fribrev,

3.7.2.1 Utredning av pålitlighet och lämplighet

3.7.2.1.1 Personer som omfattas av utredningen

- verkställande direktören och verkställande direktörens suppleant
- styrelsens medlemmar och suppleanter

3.7.2.1.2 Utredningens innehåll

1. personens individualiserande uppgifter och kontaktinformation
2. försäkringskassans namn
3. personens position i den aktuella kassan samt tillträdesdatum
4. utredning om att personen råder över sig själv och sin egendom (som bilaga
 - intyg över självförsörjning, som erhålls från underrätten på den egna orten
 - utdrag ur rättsregistercentralens register över näringsförbud
 - utdrag ur magistratens register över förmynderskapsärenden, varav framgår om personen förordnats förmyndare eller om hans handlingsbehörighet har begränsats)
5. meritförteckning
6. skriftlig försäkran av personen att han inte dömts till böter (gäller inte ordningsbot eller bot till följd av ringa trafikförseelser), villkorligt eller ovillkorligt fängelsestraff eller samhällstjänst och att han inte fått varning av tillsatt kontrollorgan (till exempel utländsk tillsynsmyndighet, Finlands Advokatförbund, Centralhandelskammarens revisionsnämnd) eller en utredning av den förseelse eller det brott som lett till ovannämnda påföljder
7. utredning av huruvida en utländsk myndighet som ansvarar för tillsynen över försäkringsverksamheten har bedömt personens pålitlighet och lämplighet (fit & proper).

3.7.2.1.3 Upprättande, förvaring och övervakning av utredningar

Utredningarna ska göras innan den utnämnda personen tillträder tjänsten. Utredningarna ska finnas tillhanda och kunna granskas i pensionskassan och de tillställs Försäkringsinspektionen endast på begäran. Förutsättningarna för pålitlighet och lämplighet gäller och ska uppfyllas under hela mandatperioden. Det ankommer på personen själv att meddela eventuella ändringar och pensionskassan är skyldig att genom tidvisa kontrollåtgärder övervaka att kraven uppfylls.

Försäkringsinspektionen anser det vara önskvärt att inspektionen i mån av möjlighet informeras på förhand vid utnämning av verkställande direktör för pensionskassan.

3.7.2.2 Registeranmälan om ändringar gällande styrelsens medlemmar och verkställande direktören

Enligt 10 kap. 105 § 1 mom. lagen om försäkringskassor ska ändringsanmälan utan dröjsmål göras till försäkringskassaregistret, om det sker en förändring i ett förhållande som antecknats i registret. Till ändringsanmälan fogas inte utredning om ledningens lämplighet och yrkeskompetens, om detta inte begärs separat.

3.8 Uppläggnig av intern kontroll och riskhantering

Intern kontroll

Med intern kontroll avses en process med vilken man vill försäkra sig om att

- uppställda mål uppnås
- resurserna används på ett ekonomiskt och effektivt sätt
- en tillräcklig kontroll över riskerna i anslutning till verksamheten uppnås
- den ekonomiska och övriga informationen som används för att leda pensionskassan är tillförlitlig och korrekt
- lagar, föreskrifter och anvisningar följs
- de administrativa organens beslut, interna planer, regler och tillvägagångssätt följs.

Ansvar för uppläggnig av den interna kontrollen

Totalansvaret för att organisera den interna kontrollen ligger på pensionskassans styrelse. Styrelsens uppgift är att definiera den interna kontrollens innehåll samt att se till att verksamheten organiseras. Styrelsen ska årligen utvärdera huruvida kassans interna kontroll ordnats på tillbörligt sätt och vid behov vidta korrigeringsåtgärder.

Vid organiserandet av den interna kontrollen är det nödvändigt att beakta arten och omfattningen av pensionskassans verksamhet, som kan uppskattas bl.a. utgående från ansvarsskuldens belopp, verksamhetens omfattning bl.a. i fråga om placeringsverksamheten samt kraven i anslutning till solvensen och med beaktande av verksamhetssektorns struktur.

De viktigaste principerna vid organisering av den interna kontrollen

Den interna kontrollen ska täcka alla funktioner och vara rätt dimensionerad i förhållande till de risker som ingår i de olika verksamheterna. Eftersom ansvaret för funktioner som lagts ut på entreprenad kvarstår hos den som lagt ut funktionerna, gäller den interna kontrollen i tillämpliga delar också de funktioner som pensionskassan lagt ut på entreprenad. Pensionskassans styrelse ansvarar för den interna kontrollen också till den del som uppgifter som ankommer på pensionskassan utförs i organisationen hos ett företag som är delägare i kassan.

Vid organiseringen av den interna kontrollen ska speciellt följande principer tas i beaktande, varvid pensionskassan ska:

1. skapa en klar, tillförlitlig, relevant, tidsmässigt rätt anpassad rapportering som även beaktar framtiden
2. se till att rapporteringen rörande resultat och väsentliga risker är oberoende av de funktioner som rapporterna gäller
3. skapa en organisation, där uppgifterna, beslutanderätten och ansvaret är fördelade på ett tillbörligt sätt och rapporteringsförhållandena är klart definierade. Arbetsfördelningen och befattningsbeskrivningarna ska definieras på så sätt att ingen ensam, utan påkallad kontroll, sköter en åtgärd genom hela behandlingskedjan. De fastställda ansvarsområdena ska dokumenteras skriftligt
4. säkerställa att pensionskassans styrelse får information om väsentliga observationer som revisorer och myndigheter tillställt pensionskassan

5. ha ändamålsenliga kontrollfunktioner för datasäkerhet och annan säkerhet för att säkerställa verksamhetens kontinuitet och trygga medlemmen
6. fastställa klara, skriftliga, uppdaterade verksamhetsprinciper och övervaka att dessa principer efterföljs
7. se till att revisionsfunktionens ställning i organisationen är sådan att den säkerställer en oberoende och objektiv revision, ifall verksamheten är av ett sådant slag och av sådan omfattning att den förutsätter en intern revisionsfunktion
8. verksamheten ledas så att man fastställer kvantitativa och kvalitativa målsättningar för varje enskild funktion och övervakar att dessa målsättningar uppnås.

Riskhantering

Med riskhantering avses identifiering, analys, begränsning och kontroll av de risker som verksamheten medför och som är väsentligen förknippade med verksamheten. Riskhanteringen utgör en del av den interna kontrollen och den ska ordnas på så sätt att pensionskassans styrelse godkänner alla principer som gäller kontroll av betydande risker. Pensionskassan ska kontinuerligt identifiera alla betydande interna och externa risker för att kunna reagera på dem på ett tillbörligt sätt och i tid. Identifieringen av riskerna ska vara tillräckligt omfattande, så att man skäligen kan säkerställa att alla risker som väsentligen inverkar på huruvida uppställda mål nås har identifierats. Detta förutsätter att betydelsen av riskernas inverkan och sannolikheten för att de realiserats värderas, så att man ska kunna utveckla ändamålsenliga verksamhetsprinciper och handlingsätt för hanteringen av dem. Pensionskassan ska ha de metoder som behövs för mätning och uppföljning av riskerna. Utöver kvantitativa mätmetoder ska det också finnas adekvata metoder för värdering av kvalitativa risker.

Riskhanteringssystemet ska täcka i synnerhet risker i anslutning till

- ansvarsskulden och täckningen av ansvarsskulden
- utvecklingen av solvens
- placeringsverksamheten och
- den operativa verksamheten.

Pensionskassan ska dessutom i tillräcklig omfattning försäkra sig om att den har en riskkontrollfunktion, som är oberoende av risktagningsfunktionen

I fråga om placeringsverksamheten ska principerna om riskhanteringen inkluderas i placeringsplanen. Planen ska bl.a. definiera de viktigaste riskerna, riskhanteringsmål, gränserna för risktagning, ansvarsområdena, mätarna och tillsynsprinciperna. Då risktagningsgränserna fastställs ska pensionskassans risktäckningskapacitet beaktas. Dessutom ska man definiera vem som ansvarar för risktagningen, på vilket sätt risken mäts och följs upp samt på vilket sätt man övervakar att risken hålls inom godtagbara gränser.

3.9 Gränsöverskridande verksamhet

På en EES-tilläggs-pensionskassa som bedriver tilläggs-pensionsverksamhet i en annan EES-stat än Finland tillämpas, utöver vad som stadgas i kap. 14 a lagen om försäkringskassor om gränsöverskridande verksamhet, bestämmelserna i detta kapitel.

3.9.1 ANSÖKAN OM TILLSTÅND TILL FÖRSÄKRINGSINSPEKTIONEN

En EES-tilläggs-pensionskassa som har för avsikt att förvalta frivilliga tilläggs-pensioner och andra förmåner för företag som är etablerade inom andra EES-staters territorium ska ansöka om tillstånd hos Försäkringsinspektionen innan den gränsöverskridande verksamheten inleds

Utöver vad EES-tilläggs-pensionskassan ska uppge i samband med ansökan om tillstånd enligt 157 b § lagen om försäkringskassor, ska pensionskassan tillstålla Försäkringsinspektionen följande uppgifter:

- EES-tilläggs-pensionskassans kontaktuppgifter (namn, besöks- och postadress, telefon- och faxnummer, e-postadress samt pensionskassans registernummer)

- antalet medlemmar i EES-tilläggs pensionskassan (senast tillgängliga uppgift)
- en förteckning över de medlemsstater där pensionsanstalten bedriver verksamhet
- i fråga om verksamhet som bedrivs i ett annat EES-land ska man uppge verksamhetsställets juridiska form, eventuellt identifieringsnummer i den aktuella EES-staten (registernummer e.d.), motsvarande kontaktuppgifter som ovan och kontaktpersonerna i den aktuella EES-staten
- motsvarande kontaktuppgifter för arbetsgivare med verksamhet i annan EES-stat (finansiär) som ovan i fråga om EES-tilläggs pensionskassa
- fastställandet av verksamhetssektorn (begränsningar för medlemskap)
- pensioner och andra förmåner som beviljas i annan EES-stat (beskrivning av pensionssystemet)
- vem som sköter utbetalningen av förmånerna (tilläggs pensionskassan själv eller om utbetalningen har lagts ut på entreprenad och till vilken instans)
- uppgift om en utländsk kapitalförvaltare förvaltar tillgångarna (ja/nej)
- bilaga 12 i denna samling föreskrifter och anvisningar.

4. VISSA ANVISNINGAR

4.1 Finansmarknadsinstrument

4.1.1 DERIVATKONTRAKT

4.1.1.1 Förvaltning och uppföljning av derivatkontrakt

Krav som ställs på hantering av risk som hänför sig till derivatkontrakt

Vid hantering av risk som hänför sig till derivatkontrakt måste man se till att ordna riskhanteringen och den interna kontrollen. Pensionskassans riskhanteringssystem måste möjliggöra uppföljning av derivatens marknadsvärde. Styrelsen ska kontrollera att pensionskassan har tillbörlig förmåga att på ett oberoende sätt verifiera prisbildningen hos icke standardiserade derivatkontrakt. En pensionskassa som bedriver lagstadgad verksamhet ska i fråga om derivatkontrakt iakttä bestämmelserna i stycke 2A.1.5.

- Med standardiserade derivatkontrakt avses kontrakt, vilka förmedlats av en optionssammanslutning. Med icke standardiserade kontrakt avses kontrakt, vilka uppgjorts direkt mellan privata avtalsparter.

1. Principer för derivat

Det måste finnas skriftligt dokumenterade principer för pensionskassans derivatverksamhet som styrelsen godkännt. Dessa måste överensstämma med pensionskassans mål, strategi och risktagningstilja.

Principerna för derivatverksamheten ska åtminstone omfatta:

- en beskrivning av för vilka ändamål derivatkontrakt kan användas
- en beskrivning av vilka typer av derivatkontrakt som kan användas
- godtagbara derivatstrategier
- godtagbara motparter
- tydligt definierade ansvarsområden inom riskhanteringen
- en beskrivning av de förefintliga systemen för att mäta risk
- tillbörliga gränser för risktagning
- en beskrivning av täckande och tidsmässigt rätt anpassad uppföljning och rapportering av risker
- en beskrivning av hur en effektiv intern kontroll av derivaten organiserats
- en beskrivning av hur den personal som har att göra med användningen av derivat informeras om principerna för användning av derivat.

Principerna för derivaten kan utgöra en del av pensionskassans övriga instruktioner om riskhantering eller placeringsverksamhet.

Pensionskassans styrelse ska se till att de risker som hänför sig till derivatkontrakt tillsammans med risker som föranleds av andra placeringar inte leder till en sådan situation, att nettobeloppet av den totala risken överskrider de gränser som fastställs i placeringsplanen.

2. Organisering och rapportering av riskhanteringen

Rapporteringen av riskkontrollen ska organiseras så att pensionskassans ledning med hjälp av den kan kontrollera och styra derivatverksamheten i praktiken. I fråga om derivatkontrakt ska det finnas anvisningar om på vilket sätt förpliktelser som beror på dem ska rapporteras till styrelsen eller den instans den bemyndigat.

Riskhanteringsfunktionen ska regelbundet rapportera om derivaten för relevanta parter och styrelsen. Rapporterna ska avlämnas tillräckligt ofta, så att dessa parter med stöd rapporterna kan uppskatta

ändringarna i pensionskassans riskposition. Rapporterna bör visa hur derivatåtgärderna uppnår de fastställda målen och följer godkända principer och förfaranden.

3. Organisering av den interna kontrollen

De interna kontrollrutinerna ska också täcka derivatverksamheten. Kontrollen måste säkerställa att intern rapportering och annan information förmedlas effektivt samt att lagar, pensionskassans egna beslut och stadgar efterlevs.

4. Bokföringsinstruktioner

Innan pensionskassan tecknar derivatkontrakt måste kassan ha upprättat tillbörliga instruktioner om bokföring av dem.

4.1.1.1 Riskhantering av derivatkontrakt enligt risktyp

De olika risktyperna som är föremål för riskhantering är:

- kreditrisk, dvs. motpartsrisk
- marknadsrisk, dvs. positionsrisk
- finansieringsrisk
- marknadsrelaterad likviditetsrisk
- operativ risk.

Kreditrisk, dvs. motpartsrisk

Med kreditrisk för derivatkontrakt avses att motparten inte kan ta hand om de skyldigheter som uppkommit till följd av derivatkontraktet. Om ett öppet derivatkontrakt av denna anledning måste ersättas med ett motsvarande kontrakt till marknadspris före de underliggande tillgångarnas lösendag eller redovisningsdagen för nettovärdet, uppstår en kreditförlust som motsvarar högst kontraktets (eventuella) positiva marknadsvärde.

Kreditrisk anses uppstå i samband med icke standardiserade derivatkontrakt.

För att den volatilitet hos det positiva marknadsvärdet på ett icke standardiserat derivatkontrakt som uppstår på grund av de underliggande tillgångarnas karaktär ska bli beaktad, ska man vid uppskattning av motpartsrisken i kontraktets marknadsvärde inberäkna dess potentiella motpartsrisk. Motpartsrisiker för icke standardiserade derivatkontrakt, som alltså består av kontraktens marknadsvärden och potentiella motpartsrisiker rapporteras till Försäkringsinspektionen.

På detta sätt beräknade motpartsrisiker som hänför sig till derivatkontrakt måste följas med motpartsrisklimiter. Organisation av kontrollen av limitanvändningen ska beskrivas i principerna för användning av derivat. Användningen av limiter ska övervakas med hjälp av uppföljningsrapporter.

Den ovannämnda potentiella motpartsrisiken beaktas inte i samband med granskning av riskkoncentrationsbegränsningen vid täckning av ansvarsskulden.

Om säkerhet ställts för ett icke standardiserat derivatkontrakt, beaktas detta vid uppföljning av motpartsrisiken.

Marknadsrisk, dvs. positionsrisk

Med marknadsrisk för derivatkontrakt avses risken att kontraktets värde sjunker under marknadspriset (ränta, aktie- eller valutakurs eller annat pris, t.ex. pris på nyttighet) eller att dess volatilitet ändras. Marknadsrisiken måste följas upp enligt typ av marknadsrisk (ränte-, aktie-, valuta-, kreditmarknads- och nyttighetsrisk). Karakteristiska risker för optioner (gamma- och vega-risk) måste följas upp separat.

Marknadsrisken ska uppskattas i proportion till förmågan att bära risk. Marknadsrisken som hänför sig till derivatkontrakt ska betraktas som en del av uppföljningen av hela försäkringsinstitutets marknadsrisk och dessa kontrakt ska ingå i uppföljningen av marknadsrisklimiterna. Kontraktens egenskaper bör beaktas och man måste kunna följa upp alla former av marknadsrisk som de olika kontrakttyperna förutsätter i den omfattning som användningen av derivatkontrakt kräver.

För uppskattning av marknadsrisk kan matematiska eller statistiska metoder användas. Det måste vara möjligt att följa upp att den valda metodens grundläggande antaganden är befogade och de måste kontrolleras regelbundet. Metoden ska underkastas kvantitativa och kvalitativa stresstester, vars resultat ledningen måste kontrollera och vilka måste beaktas vid fastställandet av limiter och strategier. För att säkerställa att resultaten är tillförlitliga måste den valda modellen regelbundet testas, och testresultaten jämföras med realiserade resultat.

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att pensionskassan inte kan finansiera de krav på kassaflöde som användningen av derivatkontrakt ger upphov till.

Derivatkontraktens inverkan på pensionskassans dagliga kassaflöden måste kontrolleras och denna inverkan måste beaktas vid planeringen av likviditeten. Uppföljningen av finansieringsrisken måste vara tillräckligt detaljerad i förhållande till verksamhetens omfattning.

Marknadsrelaterad likviditetsrisk

Med marknadsrelaterad likviditetsrisk avses risken att det inte är möjligt eller att det inte är lätt att realisera eller täcka kontrakt till rådande marknadspris eftersom marknaden inte är tillräckligt djup eller om marknaden inte fungerar till följd av en störning av något slag.

För att hantera den marknadsrelaterade likviditetsrisken måste kontrakten spridas i den omfattning som derivatverksamheten kräver. Man ska aktivt följa med likviditeten för olika produkter och marknader. Risker kan också hanteras med hjälp av produkt- och marknadsspecifika limiter.

Operativ risk

Med operativ risk avses risk för förlust som beror på otillräckliga handlingskedjor, personalresurser och system eller på att dessa brister eller risk för förlust som orsakas av externa faktorer. I den operativa risken ingår också de juridiska riskerna.

Den operativa risken som härrör från användningen av derivatkontrakt ska beaktas i pensionskassa riskhanteringsplan. Risken kan hanteras med följande åtgärder:

- Pensionskassa ska ha yrkeskunnig personal för operativa funktioner som stödjer användningen av derivat.
- Pensionskassa ska ha på förhand fastställda arbetsskeden för användning av derivat och kontrakten ska dokumenteras enligt de på förhand fastställda principerna.
- Innan prissättnings- och värderingsmodeller tas i bruk ska man säkerställa att de ger tillförlitliga resultat om priset på kontrakt, värden på positioner samt intäkter och förluster. Modellerna och de valda metoderna ska dokumenteras.
- Uppgifter i olika system (bokföring, handel) måste regelbundet avstämmas.
- När det gäller icke standardiserade derivat, tillämpas ISDA:s (International Swaps and Derivatives Association) standardkontrakt.
- Pensionskassan måste fastställa tillräckliga instruktioner om derivat.
- Den interna kontrollen har till uppgift att kontrollera att den derivatstrategi som ledningen godkännt samt instruktionerna om användning av derivat följs.

4.1.1.2 Värdering av derivatkontrakt och upptagning av dem i bokslutet (upphävt)

Avsnittet 4.1.1.2 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 15/2012, som gäller fr.o.m. 1.1.2013.

4.1.1.3 Definitioner (upphävts)

Avsnittet 4.1.1.3 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 15/2012, som gäller fr.o.m. 1.1.2013.

4.1.1.4 Uppföljning av derivatkontraktets användningssyfte

Med derivatkontrakt är det möjligt att skydda sig, uppnå tilläggsintäkter, utnyttja arbitrage eller ändra placeringsportföljens risk. Med derivatkontrakt är det också möjligt att effektivisera skötseln av placeringar eller betalningsberedskapen.

Säkringspolitik, säkring och säkringens effektivitet:

I pensionskassans derivatportfölj ska man kunna skilja skyddande derivatavtal från andra derivatavtal. Pensionskassan ska skriftligen definiera riskhanteringsens mål och strategierna gällande säkringsåtgärder. Pensionskassans styrelse ska godkänna säkringspolitiken (mål och strategi). Beskrivningen av säkringsstrategin ska omfatta en beskrivning av metoderna för värdering av säkringens effektivitet.

Användningssyftet för ett derivatkontrakt som tecknats i säkringssyfte, ska definieras och dokumenteras i kontraktet. Om så inte förfars, är kontraktet icke-skyddande. Dokumentering av säkring och säkringens effektivitet se stycke 1.5.1.2.1 (säkringsförhållande och dokumentering) i denna samling föreskrifter och anvisningar

Det ska finnas ett tillräckligt samband mellan det skyddande derivatavtalet och den placering som ska säkras. Ett skyddande derivatkontrakt kan hindra att den skyddade placeringens värde sjunker under den gräns som fastställs i avtalet (t.ex. en inköpt säljoption). I ett sådant fall kontrolleras skyddets effektivitet på de prisnivåer där man vill att skyddet ska fungera. Värdet på det skyddande kontraktet kan också stiga i motsvarande mån som värdet på det skyddade objektet sjunker (termin). Derivatkontrakt av typ ställda optioner betraktas inte som skyddande. Avvikande från detta kan optioner betraktas som skyddande om de utgör den del av den skyddande strukturen som också omfattar en motsatt inköpt option. Definitionen av motsatthet tillåter en skillnad i inlösenpriset för en option, om skillnaden inte äventyrar skyddsstrukturens funktion.

Säkringens effektivitet ska kontinuerligt värderas (uppföljning månadsvis är inte tillräcklig) under hela den tid säkringen varar. Säkringens effektivitet ska följas upp periodvis (rapporteringsdag) och kumulativt (från skyddets början till granskningstidpunkten). Användningssyftet ska ändras från skyddande till icke skyddande, om säkringen inte är effektivt.

- Resultatet av säkringen ska följas upp också i euro. Om det sammanlagda beloppet av kapitalen för underliggande tillgångar betydligt överstiger det sammanlagda beloppet av de tillgångar som säkrats med kontrakt, ska behandlingen av den överskridande delen av derivatavtalen ändras så att den fyller de föreskrifter som getts om avtal som tecknas i annat än skyddande syfte.
- Säkringens effektivitet tolkas på så sätt att värderingen görs endast på de prisnivåer där bolaget fastställt att säkringen är effektiv.

Säkringen anses fortsätta, om placeringen ersätts med en annan likadan placering och ersättandet med en annan placering utgör en del av pensionskassans skriftliga skyddsstrategi. Ersättandet med en ny placering dokumenteras på nytt som säkring.

Till samma ska position som skyddas kan inte räknas de tillgångsposter som värderas enligt principen för det lägsta värdet och de egendomsposter som värderas till anskaffningspris enligt stycke 1.6 i denna föreskrifts- och anvisningssamling.

4.1.1.5 Upptagning av derivatkontrakt i bokföringen och bokslutet (upphävts)

Avsnittet 4.1.1.5 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 15/2012, som gäller fr.o.m. 1.1.2013.

4.1.2 ÅTERKÖPSAVTAL (UPPHÄVTS)

Avsnittet 4.1.2 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 15/2012, som gäller fr.o.m. 1.1.2013.

4.2 Anvisningar om pensionskassans placeringsverksamhet

4.2.1 PLAN FÖR PENSIONS KASSANS PLACERINGSVERKSAMHET

4.2.1.1 Uppgörande av placeringsplan

Vid uppgörandet av placeringsplanen ska pensionskassan beakta bl.a. följande omständigheter:

- fördelning av befintliga placeringar
- förändringar i beloppet av de tillgångar som placeras (förändringar i ansvarsskulden)
- kraven på likviditet och realiserbarhet som beror på ansvarsskuldens struktur
- avkastningsmål och placeringsrisker
- nivå och mål för verksamhetskapital.

I en pensionskassa i vilken ansvarsskulden ökar, ackumuleras ny placeringsbar förmögenhet enligt den ökade ansvarsskulden. Denna ökande förmögenhet ackumuleras i allmänhet under räkenskapsperioden i samband med betalning av understödsavgifter. Pensionskassans styrelse ska sålunda i sin placeringsplan ta ställning till hur de ackumulerade tillgångarna placeras för att målen ska kunna uppnås. Dessutom ska styrelsen ta ställning till placeringsverksamhet som beror på behovet att realisera i det befintliga placeringsbeståndet, på att placeringarna förfaller till betalning eller på någon annan sådan orsak.

Enligt lagen om försäkringskassor ska pensionskassan sörja för att de tillgångar som utgör täckning för ansvarsskulden kan realiseras. Pensionskassan ska dels förbereda sig på att dess tillgångar är placerade så att de kan realiseras i den takt som ansvarsskulden upplöses till betalning och dels på att det har tillräckligt likvida medel om det av någon orsak blir avbrott i betalningen av delägarsammanslutnings understödsavgifter. Pensionskassan ska hålla en del av tillgångarna (exempelvis tillgångar till ett belopp som motsvarar behovet under ett år) i likvid form för att styrelsen kan försäkra sig om en ostörd betalning av kontanta utgifter. Utgående från det utlåtande som försäkringsmatematikern gjort upp kan pensionskassans styrelse konstatera när ansvarsskulden upplöses till betalning.

4.2.1.2 Pensionskassans försäkringsmatematikers utlåtande (prognos)

För att pensionskassans styrelse ska kunna göra upp en placeringsplan för placering av tillgångar, behöver den en prognos som gjorts upp av försäkringsmatematikern om hur pensionsutgifterna och ansvarsskulden utvecklas i framtiden.

Förändringar i beloppet av pensionskassans ansvarsskuld under kommande år ska vara utgångspunkt för placeringsplanen. Dessutom ska i placeringsplanen beaktas ansvarsskuldens strukturella verkningar.

4.2.1.3 Pensionskassans inkomster och utgifter

Vid beräkningen av pensionskassans ansvarsskuld antas att de tillgångar som utgör täckning ger en intäkt som uppgår till minst beloppet av beräkningsräntan. Om intäkterna av placeringsverksamheten inte uppgår till en nivå som motsvarar beräkningsräntan, blir delägarsammanslutningen tvungen att öka understödsavgifterna.

4.2.2 FÖRMÖGENHETS FÖRVALTNINGS AVTAL

Pensionskassan kan ingå förmögenhetsförvaltningsavtal som kompletterar placeringsverksamheten exempelvis med ett finländskt kreditinstitut, ett utländskt kreditinstitut som jämfälls med ett finländskt

kreditinstitut, värdepappersföretag som avses i lagen om värdepappersföretag (579/1996) eller därmed jämförbart företag samt värdepappersföretag under offentlig tillsyn som fått koncession i någon annan stat.

Avtal med utomstående förmögenhetsförvaltare ska alltid läggas fram för styrelsen för beslut. Förmögenhetsförvaltningsavtalen kan variera stort beroende på hurdana fullmakter förmögenhetsförvaltarna erhåller. Särskilt vid beviljandet av fullmakter att fatta beslut måste pensionskassan försäkra sig om att kassans självständiga beslutsfattande i placeringsärenden inte riskeras.

När pensionskassan väljer förmögenhetsförvaltningssammanslutning ska den beakta att andelen uppdrag i förmögenhetsförvaltningssammanslutningens förvaltning av de sammanlagda tillgångarna inte får vara betydande.

I placeringsplanen ska ingå en utredning över användningen av förmögenhetsförvaltare, bland annat om vilka instrument förmögenhetsförvaltningen gäller, avkastningsmål och rapportering.

Av avtalet om skötsel av värdepapperstillgångar ska framgå bland annat följande:

- uppdragets omfattning
- fullmakter, placeringsverksamhetens principer och begränsningar (bl.a. mål, risker, allokering av egendom)
- rapportering
- skötselarvode
- förfarandet vid uppsägning av avtal.

Förmögenhetsförvaltaren ska regelbundet minst en gång i månaden till pensionskassan rapportera om de förvaltade placeringarna, bland annat om deras förändring och avkastning samt om risker i samband med dem.

Bokföringen av de placeringar som förvaltas av förmögenhetsförvaltarna ska upprättas enligt god bokföringssed och pensionskassan ska minst en gång i månaden avstämma sin bokföring mot de saldobekräftelser som den fått av förmögenhetsförvaltarna.

4.3 Verksamhetsplan

I verksamhetsplanen som ingår i en pensionskassas stiftelseurkund utreds pensionskassans solvens och risktäckningskapacitet. Av planen ska framgå:

1) Omfattningen av den tilltänkta pensionskasseverksamheten

- antalet arbetstagare (medlemmar) och andra försäkrade
- åldersfördelning och en utvecklingsprognos
- uppskattad lönesumma och en uppskattning av lönesummans utveckling
- försäkringsmatematikers prognos om utvecklingen av ansvarsskulden

2) Solvensen hos den pensionskassan som grundas

- I fråga om ArPL-verksamhet en försäkringsmatematikers utredning om de krav som ställs på verksamhetskapitalet för den tilltänkta placeringsverksamheten samt verksamhetskapitalets belopp och en uppskattning av dess utveckling.

3) Försäkringsmatematikers utredning om hur kassan bereder sig för risker inom försäkringsrörelsen inklusive en uppskattning av försäkringspremiernas utveckling

4) Utredning om hur den nya pensionskassans praktiska verksamhet kommer att arrangeras.

Ovannämnda utredningar förutsätts i tillämpliga delar i samband med ansökan i det fall då det en redan verksam pensionskassa grundar en ny avdelning eller avsevärt utvidgar sin verksamhetskrets.

4.4 Intern kontroll och riskhantering

Med intern kontroll i en pensionskassa eftersträvar styrelsen att säkerställa en effektiv, ekonomisk och pålitlig verksamhet. Nedan har den interna kontrollen uppdelats i delområden och för varje delområde anges de krav på intern kontroll som en god intern kontroll åtminstone borde uppfylla. Pensionskassan kan också använda en annan indelning av den interna kontrollens delområden.

Ledarskap och kontrollkultur

Styrelsen och verkställande direktören ska skapa ett sådant ledarskap och en sådan kontrollkultur som främjar en fungerande intern kontroll. Styrelsen och verkställande direktören ska vara förtroagna med betydelsen av intern kontroll och sin egen uppgift i den interna kontrollen. Likaså ska alla personer som sköter pensionskassans uppgifter i erforderlig omfattning vara medvetna om tillvägagångssätten och syftet med den interna kontrollen.

Identifiering, analys, begränsning och kontroll av risker

En effektiv intern kontroll förutsätter att pensionskassans både interna och externa risker, som skadligt kan inverka på att verksamhetens mål uppnås, identifieras och analyseras regelbundet och att de begränsas och begränsningarna övervakas. Det ska finnas metoder för analys och kontroll av både kvantitativa och kvalitativa risker.

Kontrollåtgärder och åtskiljande av uppgifter

Kontrollåtgärderna ska integreras med pensionskassans dagliga rutiner. En ändamålsenlig kontrollstruktur och kontrollåtgärder ska skapas för både för pensionskassans egen verksamhet och för övervakning av funktioner som lagts ut på entreprenad.

Till kontrollrutinerna hör t.ex.

- redogörelser och rapporter
- resultatrapportering och rapportering av avvikelser inkl. kontroll av att riskgränserna följs

- fysiska kontroller, inventering av egendom
- system för godkännande och befullmäktigande
- säkerhetsrutiner och
- avstämningsrutiner.

Rapportering och information

Ett effektivt internt kontrollsystem förutsätter att pensionskassan har tillräckliga och heltäckande rapporterings- och informationssystem som underlag för beslutsfattandet och utvärderingen av verksamheten, som genererar information om tillsynsobjektets ekonomi, verksamhet och kontroll samt extern information om marknaden.

Uppföljning av funktionerna och avhjälpande av brister

Pensionskassan ska skapa tillräckliga rapporteringssystem och andra metoder för uppföljning av den interna kontrollens effektivitet. Om verksamheten är av sådan art och av sådan omfattning att den förutsätter en intern revisionsfunktion, ska dess ställning i organisationen vara sådan att den säkerställer en oberoende och objektiv revision.

Om pensionskassan använder t.ex. ett aktiebolags tjänster för intern revision, ska den interna revisionen rapportera direkt till pensionskassans styrelse eller verkställande direktör. Den interna revisionen ska alltid vara oberoende av den verksamhet som granskas och den externa revisionen.

GOD FÖRVALTNING

En pensionskassa ska ledas med yrkesskicklighet och med beaktande av i synnerhet medlemmarnas och övriga försäkrades förmåner. En tillförlitlig förvaltning av pensionskassan ska uppfylla åtminstone följande krav:

- Styrelsen ska effektivt och oberoende kunna övervaka verkställande direktören och övrig verkställande ledning.
- Styrelsen ska för sin verksamhet upprätta en skriftlig arbetsordning, i vilken de centrala uppgifterna och verksamhetsprinciperna definieras.
- Den interna kontrollen och riskhanteringen ska vara tillförlitligt organiserad.
- De belöningsystem som används ska vara ägnade att främja att de mål som ställts uppnås. Belöningsystemen får inte uppmuntra till förfarande som strider mot god försäkringssed.
- I beslutsfattandet ska i synnerhet de försäkrades förmåner beaktas så att besluten och verkställandet av dem sker konsekvent och jämförbart ur de försäkrades synpunkt.

4.5 Placering och täckning av tillgångar i en EES-tilläggs-pensionskassa

En EES-tilläggs-pensionskassa ska hålla de tillgångar och eventuella skulder samt intäkter och kostnader som hänför sig till gränsöverskridande verksamhet åtskilda från motsvarande poster som gäller den verksamhet som kassan bedriver i Finland.

Om en EES-tilläggs-pensionskassa förvaltar tilläggs-pensionssystem i flera EES-stater, ska den hålla tillgångar som hör till tilläggs-pensionssystem som förvaltas i olika EES-stater åtskilda, om de nationella investeringsreglerna i en här avsedd stat kräver det.

En EES-tilläggs-pensionskassa ska tillämpa de investeringsbestämmelser som ska följas i staten i fråga när det gäller de tillgångar som motsvarar den verksamhet som bedrivs i den aktuella staten. En EES-tilläggs-pensionskassa ska helt täcka den ansvarsskuld som hänför sig till tilläggs-pensionsverksamhet som den bedriver i andra EES-stater än Finland.

4.6 Anvisning om beredskap inför undantagsförhållanden

BEREDSKAPSSKYLDIGHETEN OCH DESS SYFTE

Beredskapsskyldigheten gäller alla pensionskassor. Syftet med beredskapen inför undantagsförhållanden är att uppnå försörjningsberedskap under en kris som räcker 12 månader. Försörjningsberedskapen dimensioneras så att befolkningens levnadsmöjligheter, sådana funktioner som är nödvändiga för samhället och sådan produktion som stöder försvaret inte äventyras (basservicenivå). Pensionskassan ska ha resurser och kapacitet att erbjuda tjänster i enlighet med basservicenivån under sådana undantagsförhållanden som avses i lagen om försvarstillstånd och beredskapslagen. Detta förutsätter att pensionskassan säkerställer funktionen av och tillgången till alla uppgifter, centrala datasystem och de databehandlingsinfrastrukturer som dessa system förutsätter och de regionala servicenätverkens datakommunikationsförbindelser redan under normala förhållanden.

Beredskapsskyldigheten innebär att pensionskassan genom beredskapsplaner och andra förhandsåtgärder ska säkerställa att dess uppgifter kan skötas så störningsfritt som möjligt också under undantagsförhållanden. Beredskapsplaneringen utgör en del av pensionskassans riskhantering.

Aktörerna i försäkringsbranschen ska i enlighet med sin beredskapsskyldighet planera de beredskapsåtgärder som fastställs i denna anvisning samt göra de förhandsarrangemang som åtgärderna kräver.

Enligt Försäkringsinspektionens uppfattning säkerställer pensionskassan fullgörandet av sin beredskapsskyldighet genom att följa de anvisningar som lagts fram av Försvarsekonomiska planeringskommissionens pool för försäkringsbranschen.

Ett väsentligt inslag i beredskapen inför undantagsförhållanden är förberedelser för allvarliga störningar av olika slag, även om dessa störningar inte skulle motsvara beredskapslagens definition av undantagsförhållanden. Därför har också krissituationer av detta slag beaktats i anvisningarna om beredskap.

Undantagsförhållanden enligt beredskapslagen omfattas av en särskild beredskapsskyldighet. För att säkerställa en pålitlig verksamhet ska försäkrings- och pensionsanstalterna också förbereda sig för störningar som inträffar under normala förhållanden.

Enligt övergångsbestämmelserna i bestämmelserna om beredskap ska skyldigheten fullgöras senast tre år efter att lagen trätt i kraft, dvs. den 1 augusti 2006. Då ska anstalten ha en färdig beredskapsplan för undantagsförhållanden som godkänts av styrelsen. Om fullgörandet av beredskapsskyldigheten kräver fortsatta åtgärder, ska en utredning över dem lämnas in till Försäkringsinspektionen senast den 31 december 2006.

Anvisningen ska iakttas vid beredskap inför undantagsförhållanden. Avvikelse från anvisningen är möjlig endast, om detta är motiverat med hänvisning till verksamhetens karaktär och om den i lag fastställda beredskapsskyldigheten blir fullgjord på ett alternativt sätt. Avvikelser från anvisningen ska meddelas Försäkringsinspektionen.

4.6.1 BEREDSKAPSPLAN

I beredskapsplanen presenteras de åtgärder som vidtas i syfte att säkerställa verksamhetens kontinuitet under undantagsförhållanden. I beredskapsplanen definieras bland annat funktionalitetskraven vid störningar och undantagsförhållanden av olika slag, faserna för indragning av tjänster samt åtgärderna för att återupprätta verksamheten och återgå till normala förhållanden. Beredskapsplanen kan vara en del av planeringen av förberedelserna.

Pensionskassan ska ha en beredskapsplan som styrelsen godkänt.

Beredskapsplanen är en beskrivning av de åtgärder med vilka aktören säkerställer en kontinuerlig verksamhet även vid allvarliga störningar eller under undantagsförhållanden. Beredskapsplanen utarbetas och uppdateras på förhand under normala förhållanden. Planen beskriver:

- verksamhetsprinciperna vid störningar och undantagsförhållanden
- de beredskapsåtgärder som vidtas under normala förhållanden
- funktioner och tjänster vid störningar och under undantagsförhållanden
- nödvändigt samarbete med intressenter.

Styrelsen svarar för beredskapen inför störningar och undantagsförhållanden, ledningen av verksamheten och uppehållandet av beslutsfattningssystemet i bolagen och anstalterna under alla förhållanden. Verkställande direktören svarar för nödvändiga beslut och åtgärder.

Funktionen hos prioriterade kärnfunktioner, exempelvis servicesystemets olika delar, ska kontrolleras med regelbundna tester och övningar.

Bolaget ska utse en ansvarsperson som uppdaterar beredskapsplanen och informerar om den.

4.6.2 DATAFÖRVALTNING OCH IT

Pensionskassan ska under alla förhållanden säkerställa att data är skyddade och transaktionerna registreras i tillräcklig omfattning. Om adb-systemen inte kan användas, datakommunikationen inte fungerar eller om tillgången till andra infrastrukturtjänster är begränsad, kan man delvis vara hänvisad till att anteckna transaktioner manuellt.

Vid konstruktionen av IT-infrastrukturen ska pensionskassan sköta om att

- det finns ett system för säkerhetskopiering med återhämtningssystem för störningar,
- ett system för säkerhetskopiering av uppgifter och program som är tillräckligt omfattande med tanke på verksamhetens kontinuitet har placerats i skyddsrum på olika orter som är tillräckligt avlägsna,
- det finns tillräckligt med databehandlingskapacitet för den planerade basservicenivån (i den ordinarie produktionsdatacentralen och/eller i reservdatacentralen)
- det är möjligt att inleda databehandling för den planerade basservicenivån i en ny miljö (reservdatacentralen)
- bolaget planerat färdigt och i tillräcklig utsträckning också implementerat förbindelser till nödvändiga samarbetspartner och gemensamma eller centraliserade datalager.

Speciellt användningen av säkerhetskopior ska planeras så att man utifrån uppgifterna i säkerhetskopior och tillgänglig programvara kan starta affärsverksamheten också om den ordinarie databehandlingscentralen och dess närområden förstörts permanent. Detta förutsätter att säkerhetskopiornas tillgänglighet och funktionalitet säkerställs.

4.6.3 FUNKTIONER SOM LAGTS UT PÅ ENTREPRENAD

Förberedelserna ska också omfatta de funktioner som lagts ut på entreprenad i den omfattning som säkerställandet av pensionskassans kärnfunktioner och tjänster förutsätter. Pensionskassan ska beakta de krav som eventuella undantagsförhållanden medför redan när entreprenadavtal ingås. Funktionaliteten och tillgängligheten hos tjänster som lagts ut på entreprenad ska säkerställas med övervakning och gemensamma övningar, så att den som köper tjänsterna kan kontrollera att tjänsteleverantörens beredskap motsvarar köparens skyldigheter.

5. HANDLINGAR OCH REDOGÖRELSE
TILLSTÄLLAS FÖRSÄKRINGSINSPEKTIONEN
(upphävts)

Kapitel 5 har upphävts med Föreskrifter och anvisningar 1/2011 och 2/2011, som gäller fr.o.m. 1.4.2011.